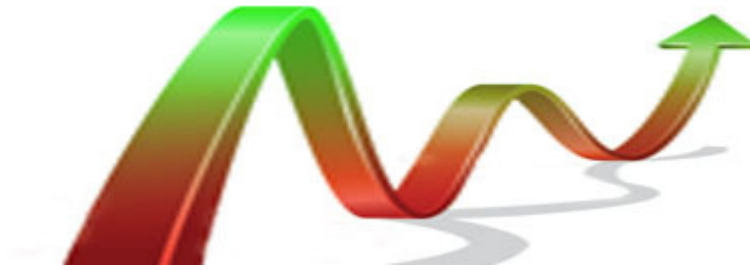

Ledernes forventning om konjunktur 1. halvår 2010

December 2009

Indholdsfortegnelse

Indledning	1
1. Resume	1
2. Konjunkturvurdering	1
2.1 Industrien forventer fremgang	3
3. Hvad gør virksomhederne konkret det næste halve år	3
4. Rekrutteringssituationen	4
Om undersøgelsen	5

Indledning

Ledernes Hovedorganisation undersøger løbende ledernes forventninger til beskæftigelse, eksport og økonomiske resultater på deres egen virksomhed. Vi søger igen denne gang at sætte fokus på hvilke tiltag der gøres i virksomhederne under det aktuelle økonomiske tilbageslag. Derfor er det, i modsætning til normalt, udelukkende privatansatte ledere der har svaret, da det er det økonomiske tilbageslags konsekvenser, som ønskes belyst og dette har slet ikke ramt de offentlige arbejdspladser på samme måde som de private.

1. Resume

Krisen er ikke slut endnu. Men selvom der fortsat er bekymring på både det beskæftigelsesmæssige og økonomiske område, når lederne på de danske virksomheder kigger i krystalkuglen for det kommende halve år, er vurderingen noget mere optimistisk end for et halvt år siden.

Ledernes forventninger til det næste halve år er væsentligt mere positive end de var ved foregående måling i april, med en samlet fremgang fra indeks -36 i april 2009 til indeks -3 i december 2009.

Lederne ser helt entydigt væsentligt mere positivt på hvilke konkrete tiltag der skal gennemføres i deres virksomhed det næste halve år end de gjorde for et halvt år siden. Situationen er ikke rosenrød. Der er stadig 43 procent af virksomhederne der vil have ansættelsesstop eller nedskæring i medarbejderstaben det næste halvår, men tallene var henholdsvis 16 og 12 procentpoint højere i april.

Tallene viser klart at virksomhederne fortsat har masser af problemer, men de viser lige så klart, at hvert enkelt problem vurderes mindre i det næste halve år end det blevet vurderet for et halvt år siden.

Mere end hver tredje virksomhed oplyser, at de slet ikke har skulle rekruttere nye ansatte det sidste halve år og langt størstedelen af de virksomheder som har haft behov for at ansætte har ikke oplevet problemer med rekrutteringen. Men der er stadig 9 procent af virksomhederne, som indenfor det sidste halve år har oplevet større eller mindre problemer med at rekruttere den rigtige arbejdskraft.

2. Konjunkturvurdering

Ledernes forventninger til det næste halve år er væsentligt mere positive end de var ved foregående måling i april, med en samlet fremgang fra indeks -36 i april 2009 til indeks -3 i december 2009.

På beskæftigelsesområdet forventer hovedparten af lederne at gå ind til en periode med uændret beskæftigelse, både når det gælder antallet af ledere, øvrige funktionærer, faglærte og ufaglærte. 70 procent tror, at de går ind til et halvår med uændret antal ledere, og kun 24 procent mener, det bliver nødvendigt at sige farvel til ledere. For et halvt år siden vurderede syv procent flere, 31 procent, at der skulle afskediges ledere.

54 procent ser frem til at have et uændret antal funktionærer og 32 procent tror antallet falder. For et halvt år siden var forudsigelsen noget mere dystert. Dengang forventede næsten halvdelen, 46 procent, at skulle i gang med at fyre funktionærer.

Der er også virksomheder som forventer vækst i beskæftigelsen. 10 procent af virksomhederne forventer stigning i antallet af ufaglærte, faglærte eller funktionærer, mens kun 4 procent forventer at ansætte flere ledere.

Også når det gælder forventningerne til omsætning og overskud er der bekymring, om end en spirende tro på bedre tider har vundet indpas. Hvor over halvdelen af lederne i sommeren 2009 så frem til et halvår med faldende omsætning og faldende overskud, er det nu kun 32 procent, som forventer faldende omsætning og 34 procent, der kalkulerer med dalende overskud.

En tredjedel af de adspurgte mener, at første halvår af det nye år vil byde på stigende omsætning og stigende overskud. Og en fjerdedel forventer, at økonomien bliver så god, at der kan foretages flere investeringer end i sidste halvår.

Kigger vi på de eksporterende virksomheder, er der forventning om fremgang. 34 procent af disse forventer vækst i eksporten, 40 procent forventer uændret og 26 procent forventer fald.

Tabel 1 Hvilke forventninger har du til det næste halve år på din virksomhed

Indeks for forventning til konjunktur*

	December 2009	April 2009	December 2008	April 2008
Samlet forventning**	-3	-36	-10	40
Antal ledere	-20	-30	-13	7
Øvrige funktionærer	-21	-39	-15	21
Antal faglærte	-18	-33	-15	20
Antal ufaglærte	-26	-44	-32	9
Beskæftigelse gennemsnit***	-21	-36	-19	14
Omsætningen	2	-36	-8	55
Overskuddet	-1	-35	-12	44
Eksporten	8	-36	-2	46

***Konjunkturindeks** er beregnet som differencen mellem andelen, der forventer stigning og andelen der forventer fald. Ved beregning af indeks er der, for at give ensartethed og sammenlignelighed, set bort fra svarene "Ved ikke" og "Ikke relevant". Derfor er tallene ikke identiske med dem, man får ved blot at trække "falder" fra "stiger" i tabel 1A.

** **Den Samlede forventning** er et simpelt gennemsnit af tallene for omsætning, overskud, eksport og beskæftigelsesgennemsnit.

*** **Gennemsnitstal for beskæftigelse** er et simpelt gennemsnit af tallene for beskæftigelse for de fire personalegrupper.

Tabel 1A indeholder de mere detaljerede tal, som danner baggrund for beregningen af de illustrative indeks i tabel 1.

Tabel 1A Hvilke forventninger har du til det næste halve år på din virksomhed

	Stiger	Omtrent uændret	Falder	Ved ikke	Ikke relevant	Total
Antal ledere	4%	70%	24%	1%	1%	100%
Øvrige funktionærer	11%	54%	32%	1%	1%	100%
Antal faglærte	10%	51%	25%	3%	12%	100%
Antal ufaglærte	11%	38%	31%	3%	17%	100%
Omsætningen	34%	31%	32%	1%	1%	100%
Overskuddet	33%	29%	34%	2%	1%	100%
Eksporten	18%	21%	13%	3%	45%	100%

2.1 Industrien forventer fremgang

De forskellige brancher har en ret ensartet vurdering af udsigterne for beskæftigelsen. Man må konstatere at de ufaglærte forventes at blive hårdest ramt af nedgang i beskæftigelsen.

Den store ændring i forhold til den tilsvarende undersøgelse fra april er at industrien har pæn forventning til stigning i eksport og omsætning. Til gengæld forventer bygge- og anlægsvirksomhederne også det næste halve år at gå tilbage.

Tabel 1B Hvilke forventninger har du til det næste halve år på din virksomhed opdelt på brancher – Indeks

	Total	Industri	Handel	Service	Bygge- og anlæg	Transport og rejse	Andre brancher
Samlet forventning	-3	3	-4	-6	-28	-12	-5
Antallet af ledere	-20	-19	-13	-22	-24	-33	-18
Antallet af øvrige funktionærer	-21	-25	-20	-10	-34	-37	-15
Antallet af faglærte	-18	-19	-14	-14	-28	-18	-18
Antallet af ufaglærte	-26	-21	-22	-24	-41	-42	-30
Beskæftigelse gennemsnit	-21	-21	-17	-17	-32	-33	-20
Omsætningen	2	11	1	-2	-28	-3	2
Overskuddet	-1	6	-1	-3	-26	-10	-1
Eksporten	8	17	0	0	-24	-3	-2

Beregningsmetode: Se noterne til tabel 1 ovenfor.

3. Hvad gør virksomhederne konkret det næste halve år

Lederne ser helt entydigt væsentligt mere positivt på, hvilke konkrete tiltag der skal gennemføres i deres virksomhed det næste halve år, end de gjorde for et halvt år siden. Situationen er ikke rosenrød. Der er stadig 43 procent af virksomhederne, der vil have ansættelsesstop eller nedskæring i medarbejderstaben det næste halvår, men tallene var henholdsvis 16 og 12 procentpoint højere i april.

Tallene viser klart at virksomhederne fortsat har masser af problemer, men lige så klart at hvert enkelt problem vurderes mindre i det næste halve år end det blev vurderet for et halvt år siden.

29 procent forventer at udvide medarbejderstaben, 22 procent forventer at øge investeringerne og 30 procent forventer at øge produktionen.

Der er også i det kommende halvår mange virksomheder, 31 procent, som vil reducere personalegoderne, men der er også 9 procent, som vil tilbyde nye.

43 procent af lederne siger, at virksomheden vil prioritere mere efteruddannelse til medarbejderne det kommende halve år, og 40 procent forventer mere efteruddannelse til lederne. For et halvt år siden var det kun henholdsvis 27 og 18 procent, som kalkulerede med, at virksomheden fik mulighed for at skrue op for efteruddannelsen til medarbejdere og ledere.

Tabel 2 Forventer du, at din virksomhed det næste halve år vil anvende følgende tiltag?

	Ja	Nej	Ved ikke/ Ikke rele- vant	Total	Ændring i fht april 2009*
Arbejdsfordeling	18%	71%	11%	100%	-8%
Ansættelsesstop	43%	52%	5%	100%	-16%
Nedskæringer i medarbejderstaben	43%	53%	5%	100%	-12%
Udvidelse af medarbejderstaben	29%	67%	4%	100%	19%
Udskyde eller fravælge planlagte investeringer	49%	42%	8%	100%	-12%
Foretage flere investeringer end sidste halvår	22%	71%	7%	100%	8%
Øge produktionen	39%	48%	12%	100%	21%
Reduktion af personalegoderne	31%	63%	6%	100%	1%
Tilbyde flere personalegoder	9%	85%	6%	100%	5%
Mere efteruddannelse til medarbejdere	43%	51%	6%	100%	17%
Mindre efteruddannelse til medarbejdere	17%	77%	7%	100%	-4%
Mere efteruddannelse til ledere	40%	52%	8%	100%	17%
Mindre efteruddannelse til ledere	16%	75%	8%	100%	-3%

* Der er optalt forskellen på antal procentpoint der svarer 'Ja' i de to undersøgelser, hvor der er spurgt om det samme. Det betyder eksempelvis, at der er 8% færre, der svarer ja vedrørende arbejdsfordeling i december end i april.

4. Rekrutteringssituationen

Mere end hver tredje virksomhed oplyser, at de slet ikke har skullet rekruttere nye ansatte det sidste halve år og langt størstedelen af de virksomheder, som har haft behov for at ansætte har ikke oplevet problemer med rekrutteringen. Men der er stadig 9 procent af virksomhederne, som indenfor det sidste halve år har oplevet større eller mindre problemer med at rekruttere den rigtige arbejdskraft. Jo mere specialiseret viden der kræves, jo sværere er det at finde den rigtige arbejdskraft, men der er også ledere som nævner problemer med at finde f.eks. kontorpersonale, sælgere eller opvaskere.

Tabel 3 Har din virksomhed det sidste halvår oplevet problemer med at rekruttere arbejdskraft

	Ja, det har generelt været vanskeligt	Ja, i en del tilfælde	Ja, men kun i helt særlige tilfælde	Nej	Har ikke rekrutteret sidste halvår	Total
Ledere	1%	3%	9%	51%	36%	100%
Øvrige funktionærer	1%	2%	7%	60%	29%	100%
Faglærte	1%	3%	5%	54%	37%	100%
Ufaglærte	1%	1%	2%	59%	38%	100%
Gennemsnit	1%	2%	6%	56%	35%	100%

Virksomhederne forventer i alt væsentligt, at rekrutteringssituationen det næste halve år vil svare til det netop afsluttede halvår.

Tabel 4 Forventer du problemer med at rekruttere arbejdskraft til din virksomhed første halvår 2010?

	Ja, generelt vanskeligt	Ja, i en del tilfælde	Ja, men kun i helt særlige tilfælde	Nej	Forventer ikke at rekruttere	Total
Ledere	0%	1%	6%	58%	34%	100%
Øvrige funktionærer	1%	2%	6%	65%	27%	100%
Faglærte	1%	2%	3%	63%	31%	100%
Ufaglærte	0%	1%	1%	64%	33%	100%
Gennemsnit	0%	2%	4%	63%	31%	100%

Om undersøgelsen

Undersøgelsen er gennemført i perioden 4. – 10. december 2009 og baserer sig på svar fra 941 privatsatte medlemmer af Ledernes spørgepanel.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Afdelingschef Kim Møller Laursen, kml@lederne.dk eller Senior Analytiker Peter Lyngse, ply@lederne.dk - Telefon: 3283 3283

I tabeller med procentangivelser kan det ske, at summen angives til 100%, mens en simpel sammentælling af tallene giver 1 – 2 point højere eller lavere. Det er ikke udtryk for en fejl, men skyldes at procentangivelsen er afrundet.